

Masarykova univerzita si připomene 80 let od války a osvobození Brna

22.4.2025 - | Masarykova univerzita

Brněnská událost „Tíživé osvobození“ v Mendelově skleníku Augustiniánského opatství na Starém Brně ve čtvrtek 24. dubna obsáhne přednášku profesora Andreje B. Zubova, čtení méně známé povídky brněnského spisovatele Zdeňka Rotrekla a moderovanou diskusi. Druhý vzpomínkový večer, který se uskuteční v pátek 25. dubna v Univerzitním centru Telč, nese název „Ozvěny Masarykových dnů – 80 let míru“.

„Osvobození Brna bylo ‚tíživým osvobozením‘ nejen vzhledem k destrukci města leteckým bombardováním. Bylo také směsicí radosti a strachu, opojením z německé prohry i násilím ze strany Rudé armády, trestáním vinných i nevinných, masovým zbídačením a chudobou, ztrátou jistot v důsledku několikaleté okupace. Tou trpěla i univerzitní obec,“ připomíná historické okolnosti prorektor pro personální politiku, akademické a kulturní záležitosti Jiří Hanuš.

Název vzpomínkového pořadu „Tíživé osvobození“ má vyjádřit nejen problémy spojené s dehumanizací válečné a poválečné doby, ale také s tehdejší mezinárodní politickou situací. Program začíná v 16.30 přednáškou „Osvobození nebo zotročení: osud Evropy ve Stalinových poválečných plánech“ hostujícího profesora Filozofické fakulty MU Andreje Borisoviče Zubova. Povídku brněnského spisovatele Zdeňka Rotrekla „Zpráva o pádu města“ přednese David Kroča s kytarovým doprovodem Martina Kostaše.

Telč druhý den nabídne besedu s ředitelem Památníku Lidice Eduardem Stehlíkem, historikem a prorektorem MU Jiřím Hanušem a specialistou na problematiku 2. světové války Vladimírem Černým z fakulty sociálních studií. Komponovaný večer „Ozvěny Masarykových dnů – 80 let míru“ tvoří součást oslav konce 2. světové války v Telči a vznikl ve spolupráci s městem Telč. Připravena bude reflexe konce 2. světové války, její vliv a dopady na poválečný i dnešní svět a následná diskuse s diváky.

Oba večery dobovou hudbou doprovodí soubor Dívka k rytmu zrozená a jako součást připomínek 80. výročí v neposlední řadě výstava Archivu MU „Nejlepší uctívání jest zajisté následování“. Výstava Archivu MU s podtitulem „Profesorský sbor Masarykovy univerzity a druhá světová válka“ bude mít na obou místech svou premiéru. Vznikla z dokumentačních materiálů mimořádné hodnoty a vzdává hold profesorskému sboru tehdejší doby vzpomínkami na konkrétní příběhy velkých osobností, často spojené s protinacistickým odbojem.

„Masarykova univerzita ztratila v souvislosti s nacistickou perzekucí více než desetinu svého profesorského sboru a z českých vysokých škol byla postižena nejvíce. Výstava připomene patnáct osobností z řad vědců a pedagogů, které zaplatily životem za snahu o obranu své vlasti. Většina těchto osobností se zapojila do protinacistického odboje a deset z nich přišlo o život v koncentračním táboře Mauthausen, zbylí buď podlehli nemoci po krutém zacházení, či byli popraveni ve věznicích,“ přibližuje výstavu ředitelka Archivu MU Jana Barbora Slaběňáková.

Výstava postupně navštíví jednotlivé fakulty Masarykovy univerzity a již nyní je publikována on-line na webových stránkách Archivu MU. Autorkami výstavy jsou Jaroslava Kacetlová a Jitka Katovská.

Přestože během druhé světové války zahynulo mnoho vědců a pedagogů Masarykovy univerzity,

výstava je věnována těm, kteří získali hodnost profesora. V dobovém kontextu na dvaceti panelech přibližuje osudy všestranných osobností, kterými byli Bohumil Baxa, Jan Florian, Vladimír Groh, Vladimír Helfert, Karel Hora, Bohumil Kladivo, František Koláček, Miroslav Křivý, Vojtěch Rosický, František Říkovský, Josef Sahánek, Antonín Šimek, Josef Tvrdý, Jan Uher a Jan Vážný. Jejich odhodlání hájit pravdu za každou cenu je inspirující dodnes.

„Připomínka konce druhé světové války a poválečného uspořádání světa je aktuální zejména v dnešní době, kdy se hovoří o konci poválečného světového řádu, zejména v souvislosti s válkou na Ukrajině a změnami americké zahraniční politiky,“ zdůrazňuje Hanuš.

Na události připomínající 80 let od konce 2. světové války a osvobození Brna jsou zváni nejen studenti, akademici a zaměstnanci Masarykovy univerzity, ale i široká veřejnost. Vstup je volný.

Více informací o organizátorech lze nalézt na:

<https://kuc.muni.cz/>

<https://www.uct.muni.cz/>

<https://www.archiv.muni.cz/>

O výstavě (výstava online):

<https://www.archiv.muni.cz/o-nas/vystavy/vystava-nejlepsi-uctivani-jest-zajiste-nasledovani>

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/masarykova-univerzita-si-pripomene-80-let-od-valky-a-osvobozeni-brna>